

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

4. maj 2023 *

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – direktiv 93/13/EØF – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – procedure om tvangsfuldbyrdelse af en låneaftale, der kan udgøre fuldbyrdesgrundlaget – indsigelse mod fuldbyrdelsen – efterprøvelse af urimelige kontraktvilkår – effektivitetsprincippet – national lovgivning, hvorefter den fuldbyrdende ret ikke kan kontrollere, om et kontraktvilkår eventuelt er urimeligt, efter udløbet af forbrugerens frist til at fremsætte indsigelse – almindeligt søgsmål, der ikke forældes, hvorved den retsinstans, der træffer afgørelse om realiteten, kan foretage en sådan efterprøvelse og anordne udsættelse af tvangsfuldbyrdelsen – betingelser, der ikke gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt i praksis at udøve de rettigheder, som tillægges ved EU-retten – krav om forbrugerens sikkerhedsstillelse, for at fuldbyrdelsen kan udsættes«

I sag C-200/21,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Tribunalul București (appeldomstolen i Bukarest, Rumænien) ved afgørelse af 25. februar 2021, indgået til Domstolen den 31. marts 2021, i sagen

TU,

SU

mod

BRD Groupe Société Générale SA,

Next Capital Solutions Ltd,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden L.S. Rossi, og dommerne S. Rodin (refererende dommer) og O. Spineanu-Matei,

generaladvokat: J. Kokott,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

* Processprog: rumænsk.

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- BRD Groupe Société Générale SA ved avocată M. Avram,
- den spanske regering ved M.J. Ruiz Sánchez, som befuldmægtiget,
- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato G. Greco,
- Europa-Kommissionen ved M. Carpus Carcea og N. Ruiz García, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem på den ene side TU og SU og på den anden side BRD Groupe Société Générale SA (herefter »BRD«) og Next Capital Solutions Ltd (herefter »NCS«) vedrørende en indsigelse mod tvangsfuldbyrdelse af tilbagebetalingspligten med hensyn til en låneaftale indgået mellem på den ene side TU og SU og på den anden side BRD, idet sidstnævntes fordring senere er blevet afstået til NCS.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Det fremgår af 24. betragtning til direktiv 93/13, at »medlemsstaternes retsmyndigheder og administrative organer skal råde over tilstrækkelige og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige vilkår i forbrugeraftaler til ophør«.
- 4 Dette direktivs artikel 6, stk. 1, bestemmer:

»Medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.«
- 5 Det nævnte direktivs artikel 7, stk. 1, fastsætter:

»Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.«

Rumænsk ret

- 6 Artikel 638, stk. 1, nr. 4, i Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (lov nr. 134/2010 om civil retspleje) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »den civile retsplejelov«), bestemmer:

»Følgende er ligeledes fuldbyrdelsesgrundlag og kan gøres til genstand for tvangsfuldbyrdelse:

[...]

4. Gældsbeviser og andre dokumenter, som i henhold til loven er eksigible.«

- 7 Den civile retsplejelovs artikel 638, stk. 2, er affattet således:

»Der kan ligeledes nedlægges påstand om udsættelse af fuldbyrdelsen af de i stk. 1, nr. 2 og 4, omhandlede fuldbyrdelsesgrundlag inden for rammerne af et søgsmål vedrørende realiteten med påstand om annullation af disse fuldbyrdelsesgrundlag. Bestemmelserne i artikel 719 finder analog anvendelse.«

- 8 Artikel 713, stk. 2, i den civile retsplejelov fastsætter:

»Såfremt tvangsfuldbyrdelsen indledes i kraft af et andet fuldbyrdelsesgrundlag end en retsafgørelse, kan der i forbindelse med indsigelse mod fuldbyrdelse udelukkende fremsættes faktiske eller retlige anbringender angående indholdet af den i fuldbyrdelsesgrundlaget håndhævede ret, hvis loven [...] ikke fastsætter et specifikt retsmiddel til annullation af det pågældende fuldbyrdelsesgrundlag [...]«

- 9 Artikel 715, stk. 1, nr. 3, i den civile retsplejelov bestemmer:

»Medmindre andet er fastsat ved lov, kan indsigelse mod selve tvangsfuldbyrdelsen fremsættes inden for 15 dage fra den dato, hvor:

[...]

3. debitor, som anfægter selve fuldbyrdelsen, har modtaget afgørelsen om godkendelse af fuldbyrdelsen eller påbuddet, eller fra den dato, hvor vedkommende har fået kendskab til den første fuldbyrdelsesakt, når den pågældende hverken har modtaget afgørelsen om godkendelse eller påbud, eller når fuldbyrdelsen gennemføres uden påbud.

[...]«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 10 I oktober 2007 indgik TU og SU en låneaftale med BRD (herefter »den omhandlede låneaftale«). I juni 2009 afstod sidstnævnte fordringen ifølge aftalen til IFN Next Capital Finance SA, som i august samme år afstod fordringen til NCS.
- 11 Den 23. februar 2015 indbragte NCS sagen for en foged med henblik på tvangsfuldbyrdelse af nævnte fordring i forhold til TU i henhold til den omhandlede låneaftale, der i medfør af rumænsk ret kunne udgøre fuldbyrdelsesgrundlaget. Fogeden udstedte i denne forbindelse et betalingspåbud, hvorved TU blev pålagt at betale det resterende skyldige beløb i henhold til den

omhandlede låneaftale samt omkostningerne til tvangsfuldbyrdelsen. Samme dag anordnede fogeden beslaglæggelse af de økonomiske aktiver på de konti, som TU havde i forskellige banker. Disse forskellige fuldbyrdelsesakter blev forkyndt for den pågældende den 2. marts 2015.

- 12 Ved retsakt af 6. marts 2015 foretog fogeden beslaglæggelse af TU's løn fra vedkommendes arbejdsgiver. Denne foranstaltning blev ligeledes forkyndt for TU den 13. marts 2015.
- 13 Den 17. marts 2015 anfægtede TU for fogeden de beløb, som han var blevet opkrævet, og anmodede dernæst, den 5. august 2015, om en plan for afvikling i rater over seks måneder. Den 25. maj 2016 anordnede fogeden atter beslaglæggelse af en del af TU's løn.
- 14 Den 6. december 2018 udstedte fogeden et nyt påbud om at betale det resterende skyldige beløb til NCS samt omkostningerne til fuldbyrdelsen, idet der ellers ville blive gjort udlæg i en passende kvoteandel af TU's ejerandel af en ejendom i Bukarest (Rumænien).
- 15 Den 28. december 2018 anlagde TU sag med indsigelse mod tvangsfuldbyrdelsen ved Judecătoria sectorului 1 Bucureşti (ret i første instans i 1. distrikt i Bukarest, Rumænien), idet han gjorde gældende, at retten til at kræve tvangsfuldbyrdelse var forældet. Ved endelig dom afsagt den 18. april 2019 fastslog denne ret, at indsigelsen mod fuldbyrdelsen var fremsat for sent.
- 16 Den 17. februar 2020 indgav TU og SU en ny indsigelse mod tvangsfuldbyrdelsen til nævnte retsinstans, idet de gjorde gældende, at to kontraktvilkår i den omhandlede låneaftale var urimelige, hvilke vilkår vedrørte opkrævningen af henholdsvis et gebyr for at indlede låneproceduren og et månedligt gebyr for behandling og forvaltning af lånet. Med deres indsigelse nedlagde TU og SU ligeledes påstand om annullation af tvangsfuldbyrdelsesakterne og om tilbagebetaling af de beløb, som NCS med urette havde opkrævet, idet kontraktvilkårene var urimelige.
- 17 Til støtte for deres nye indsigelse påberåbte TU og SU sig kendelse af 6. november 2019, BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala Bucureşti og Secapital (C-75/19, ikke trykt i Sml., EU:C:2019:950), hvorved Domstolen fastslog, at direktiv 93/13 skal fortolkes således, at det er til hinder for en national retsregel såsom artikel 713, stk. 2, i den civile retsplejelov, hvorefter en forbruger, som har indgået en låneaftale med et kreditinstitut, og over for hvem denne erhvervsdrivende har iværksat en tvangsfuldbyrdelsesprocedure, efter udløbet af en frist på 15 dage fra forkyndelsen af de første akter i denne procedure er udelukket fra at påberåbe sig urimelige kontraktvilkår i den aftale, som søges tvangsfuldbyrdet, selv om forbrugeren i henhold til national ret kan anlægge et søgsmål med påstand om, at det fastslås, at der foreligger urimelige kontraktvilkår, og anlæggelsen af et sådant søgsmål ikke er underkastet nogen frist, men afgørelsen heraf ikke har konsekvenser for tvangsfuldbyrdelsesproceduren, der kan fuldføres over for forbrugeren, inden der træffes afgørelse i søgsmålet med påstand om, at det fastslås, at der foreligger urimelige kontraktvilkår.
- 18 Ved dom af 3. juli 2020 tog Judecătoria sectorului 1 Bucureşti (retten i første instans i 1. distrikt i Bukarest) den indsigelse, som BRD og NCS havde fremsat om, at TU's og SU's indsigelse var fremsat for sent, til følge. Denne retsinstans fastslog, at selv om Domstolen i kendelse af 6. november 2019, BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala Bucureşti og Secapital (C-75/19, ikke trykt i Sml., EU:C:2019:950), fastslog, at forbrugeren som led i tvangsfuldbyrdelsen af den pågældende aftale skulle kunne påberåbe sig, at kontraktvilkårene var urimelige, forholdt det sig dog således, at denne ret ikke kan udøves hensigtsmæssigt til enhver tid, men er underlagt lovbestemte frister i denne henseende.

- 19 TU og SU har iværksat appel af denne dom for den forelæggende ret, Tribunalul București (appeldomstolen i Bukarest, Rumænien), med påstand om, at denne appeldomstol ændrer afgørelsen truffet i første instans, hvorved formalitetsindsigelsen om, at deres indsigelse var blevet fremsat for sent, blev taget til følge, idet den begrundelse, som Judecătoria sectorului 1 București (retten i første instans i 1. distrikt i Bukarest) anførte, angiveligt var retlig forkert.
- 20 Den forelæggende ret har anført, at den sag, der verserer for den, og den sag, der gav anledning til kendelse af 6. november 2019, BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala București og Secapital (C-75/19, ikke trykt i Sml., EU:C:2019:950), er ensartede. Den forelæggende ret nærer imidlertid tvivl om, hvorvidt den omstændighed, som fremgår af artikel 638, stk. 2, i den civile retsplejelov, hvorefter en retsinstans, ved hvilken en forbruger eventuelt har anlagt et almindeligt søgsmål, kan udsætte tvangsfuldbyrdelsen af en aftale, indtil der træffes afgørelse i denne sag, kan påvirke læren fra denne kendelse.
- 21 Såfremt dette ikke er tilfældet, og de nationale retsregler om tvangsfuldbyrdelse ikke kan fortolkes i overensstemmelse med EU-retten, således at forbrugeren kan fremsætte en indsigelse mod tvangsfuldbyrdelse af en aftale efter fristen på 15 dage ved at påberåbe sig urimelige kontraktvilkår i den pågældende aftale, nærer den forelæggende ret tvivl om de konsekvenser, den skal drage heraf.
- 22 På denne baggrund har Tribunalul București (appeldomstolen i Bukarest) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er [direktiv 93/13] til hinder for en national bestemmelse som den, der følger af kapitel VI, artikel 712 ff., i [den civile retsplejelov], som fastsætter en frist på 15 dage, inden for hvilken rekvisitus ved fremsættelse af en indsigelse mod tvangsfuldbyrdelsen kan påberåbe sig, at et kontraktvilkår i [den aftale, der udgør] tvangsfuldbyrdesgrundlaget, er urimeligt, mens et søgsmål med påstand om, at det fastslås, at der foreligger urimelige kontraktvilkår i [den aftale, der udgør] tvangsfuldbyrdesgrundlaget, ikke er underlagt nogen frist, og der inden for rammerne af dette sidstnævnte søgsmål er fastsat en mulighed for, at rekvisitus kan anmode om udsættelse af tvangsfuldbyrdelsen i henhold til den civile retsplejelovs artikel 638, stk. 2?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 23 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 93/13 skal fortolkes således, at dette direktiv er til hinder for en bestemmelse i national lovgivning, som ikke tillader en fuldbyrdende ret, der efter udløbet af den ved denne bestemmelse fastsatte frist på 15 dage er blevet forelagt en indsigelse mod tvangsfuldbyrdelsen af en aftale, som er indgået mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, og som udgør fuldbyrdesgrundlaget, af egen drift eller på forbrugers anmodning at efterprøve, om vilkårene i denne aftale er urimelige, selv om forbrugeren også kan anvende et almindeligt søgsmål vedrørende realiteten, hvorved vedkommende kan anmode den retsinstans, for hvilken dette søgsmål er anlagt, om at foretage en sådan efterprøvelse og udsætte tvangsfuldbyrdelsen, indtil der er truffet afgørelse i nævnte søgsmål, i henhold til en anden bestemmelse i denne nationale lovgivning.
- 24 I henhold til Domstolens faste praksis hviler den ved direktiv 93/13 indførte beskyttelsesordning på den betragtning, at forbrugeren befinder sig i en svagere stilling end den erhvervsdrivende såvel hvad angår forhandlingsstyrke som informationsniveau (jf. bl.a. dom af 26.1.2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, præmis 40 og den deri nævnte retspraksis).

- 25 Under hensyntagen til denne svagere stilling fastsætter direktivets artikel 6, stk. 1, at urimelige kontraktvilkår ikke binder forbrugeren. Der er tale om en præceptiv bestemmelse, der har til formål at erstatte den formelle balance, som kontrakten indfører mellem medkontrahenternes rettigheder og forpligtelser, med en reel balance, der skal genindføre ligheden mellem parterne (jf. bl.a. dom af 21.12.2016, Gutiérrez Naranjo m.fl., C-154/15, C-307/15 og C-308/15, EU:C:2016:980, præmis 53 og 55, og af 26.1.2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, præmis 41).
- 26 I denne sammenhæng har Domstolen allerede flere gange fastslået, at de nationale retsinstanser af egen drift skal efterprøve, om et kontraktvilkår, der henhører under anvendelsesområdet for direktiv 93/13, er urimeligt, og dermed afhjælpe den manglende ligevægt mellem forbrugeren og den erhvervsdrivende, eftersom den råder over de oplysninger vedrørende de retlige eller faktiske omstændigheder, som denne prøvelse kræver (dom af 14.3.2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis, af 21.12.2016, Gutiérrez Naranjo m.fl., C-154/15, C-307/15 og C-308/15, EU:C:2016:980, præmis 58, og af 26.1.2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, præmis 43).
- 27 Desuden pålægger direktiv 93/13 medlemsstaterne, således som det fremgår af dets artikel 7, stk. 1, sammenholdt med 24. betragtning hertil, at fastsætte egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør (dom af 26.6.2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).
- 28 Selv om Domstolen således flere gange og under hensyn til kravene i artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 har opstillet rammer for den måde, hvorpå de nationale domstole skal sikre beskyttelsen af de rettigheder, som tilkommer forbrugerne i henhold til dette direktiv, harmoniserer EU-lovgivningen principielt ikke procedurerne for undersøgelsen af den hævdede urimelighed af et kontraktvilkår, og disse falder derfor inden for medlemsstaternes interne retsorden, dog forudsat, at disse procedurer ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for tilsvarende situationer, der er underlagt national ret (ækvivalensprincippet), og at de i praksis ikke umuliggør eller uforholdsmæssigt vanskeliggør udøvelsen af rettigheder, der er tillagt ved EU-retten (effektivitetsprincippet) (jf. i denne retning dom af 26.6.2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, præmis 45 og 46 og den deri nævnte retspraksis).
- 29 Domstolen har endvidere præciseret, at medlemsstaternes forpligtelse til at sikre beskyttelsen af de rettigheder, som EU-retten medfører for borgerne, navnlig for rettigheder, der følger af direktiv 93/13, indebærer et krav om effektiv domstolsbeskyttelse, hvilket bekræftes i dette direktivs artikel 7, stk. 1, og ligeledes er sikret ved artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der bl.a. gælder med hensyn til definitionen af de processuelle regler vedrørende søgsmål, der støttes på sådanne rettigheder (jf. i denne retning dom af 10.6.2021, BNP Paribas Personal Finance, C-776/19 – C-782/19, EU:C:2021:470, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).
- 30 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at når tvangsfuldbyrdsproceduren blev afsluttet, inden den ret, der traf afgørelse om realiteten, havde fastslået, at kontraktvilkåret, som lå til grund for denne tvangsfuldbyrdelse, var urimeligt, og følgelig, at denne procedure var ugyldig, vil denne afgørelse alene gøre det muligt at give forbrugeren en efterfølgende retsbeskyttelse af rent erstatningsmæssig art, hvilket er en mangelfuld og utilstrækkelig beskyttelse og hverken udgør et egnet eller effektivt middel til at bringe anvendelsen af selv

samme vilkår til ophør, i modsætning til, hvad der er fastsat i artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 (kendelse af 6.11.2019, BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala București og Secapital, C-75/19, ikke trykt i Sml., EU:C:2019:950, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).

- 31 I præmis 34 i kendelse af 6. november 2019, BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala București og Secapital (C-75/19, ikke trykt i Sml., EU:C:2019:950), hvortil den forelæggende ret har henvist, fastslog Domstolen således, at direktiv 93/13 skal fortolkes således, at det er til hinder for en national retsregel, hvorefter en forbruger, som har indgået en låneaftale med et kreditinstitut, og over for hvem denne erhvervsdrivende har iværksat en tvangsfuldbyrdsprocedure, efter udløbet af en frist på 15 dage fra forkyndelsen af de første akter i den nævnte procedure er udelukket fra at påberåbe sig urimelige kontraktvilkår for at gøre indsigelse mod denne procedure, selv om forbrugeren i henhold til national ret kan anlægge et søgsmål med påstand om, at det fastslås, at der foreligger urimelige kontraktvilkår, og anlæggelsen af et sådant søgsmål ikke er underkastet nogen frist, men afgørelsen heraf ikke har konsekvenser for tvangsfuldbyrdsproceduren, der kan fuldføres over for forbrugeren, inden der træffes afgørelse i søgsmålet med påstand om, at det fastslås, at der foreligger urimelige kontraktvilkår.
- 32 Den forelæggende ret nærer imidlertid tvivl om, hvorvidt denne fortolkning også er gyldig, såfremt den retsinstans, for hvilken søgsmålet vedrørende realiteten verserer, har kompetence til at udsætte tvangsfuldbyrdsproceduren.
- 33 Det skal i denne henseende fastslås, at forbrugers mulighed for at anlægge et almindeligt søgsmål for en retsinstans, der træffer afgørelse om realiteten, med henblik på efterprøvelse af, om kontraktvilkårene i den aftale, der søges tvangsfuldbyrdet, potentielt er urimelige, under hvilket søgsmål forbrugeren kan foranledige retsinstansen til at udsætte denne fuldbyrdelse, principielt kan afværge risikoen for, at tvangsfuldbyrdsproceduren færdiggøres, inden søgsmålet anlagt med påstand om, at det fastslås, at der foreligger urimelige kontraktvilkår, er afgjort.
- 34 Det skal imidlertid bemærkes, at Domstolen inden indleveringen af nærværende anmodning om præjudiciel afgørelse afsagde dom af 17. maj 2022, Impuls Leasing România (C-725/19, EU:C:2022:396). I denne doms præmis 60 fastslog Domstolen, at artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, som ikke tillader en fuldbyrdende ret, der skal træffe afgørelse om en indsigelse mod denne tvangsfuldbyrdelse, af egen drift eller på forbrugers anmodning at efterprøve, om vilkårene i en aftale, der er indgået mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, som udgør et fuldbyrdsgrundlag, er urimelige, eftersom den ret, der træffer afgørelse om realiteten, og for hvilken der kan anlægges et særskilt almindeligt søgsmål med henblik på at få efterprøvet, om vilkårene i en sådan aftale er urimelige, kun kan udsætte fuldbyrdsproceduren, indtil den træffer afgørelse om realiteten, mod en sikkerhedsstillelse, hvis størrelse kan afholde forbrugeren fra at anlægge og opretholde et sådant søgsmål.
- 35 Den forelæggende ret har, efter at den er blevet adspurgt, om den vil opretholde anmodningen om præjudiciel afgørelse i lyset af denne dom, indikeret, at denne dom indeholdt et tilsvarende spørgsmål vedrørende et identisk retsspørgsmål.
- 36 I tvisten i den hovedsag, der gav anledning til dom af 17. maj 2022, Impuls Leasing România (C-725/19, EU:C:2022:396), havde den retsinstans, der var forelagt en indsigelse mod tvangsfuldbyrdelse, ganske vist ikke mulighed for at efterprøve, om kontraktvilkårene i den aftale,

der udgjorde fuldbyrdelsesgrundlaget, potentielt var urimelige, hvorimod retsinstansen under omstændighederne i den sag, der har givet anledning til nærværende forelæggelsesafgørelse, har mulighed herfor, forudsat at den er blevet forelagt sagen inden for en frist på 15 dage, efter udløbet af hvilken forbrugeren er udelukket fra at påberåbe sig dette. I begge tilfælde er det afgørende spørgsmål dog, om forbrugers muligheden for at anlægge et søgsmål til prøvelse af realiteten, som led i hvilket vedkommende kan anmode om udsættelse af tvangsfuldbyrdelsen, henset til reglerne for en sådan udsættelse, kan sikre effektiviteten af den beskyttelse, der tilsigtes med direktiv 93/13.

- 37 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at en sådan udsættelse er underlagt bestemmelserne i artikel 719 i den civile retsplejelov. Denne processuelle sammenhæng er i denne henseende identisk med situationen omhandlet i præmis 57 i dom af 17. maj 2022, Impuls Leasing România (C-725/19, EU:C:2022:396), hvori Domstolen bemærkede, at den forbruger, som under et særskilt søgsmål ved den retsinstans, der træffer afgørelse om realiteten, anmoder om udsættelse af tvangsfuldbyrdelsesproceduren, er forpligtet til at stille en sikkerhed, som beregnes på grundlag af kravets værdi. Indholdet af artikel 719 i den civile retsplejelov, således som det er gengivet i Kommissionens bemærkninger fremsat inden for rammerne af nærværende præjudicielle forelæggelse, bekræfter denne konstatering.
- 38 Det skal følgelig bemærkes, at Domstolen i præmis 58 i dom af 17. maj 2022, Impuls Leasing România (C-725/19, EU:C:2022:396), henviste til retspraksis om, at de omkostninger, som en retssag ville medføre i forhold til den anfægtede gælds størrelse, ikke må afskrække forbrugeren fra at anlægge et søgsmål for en ret med henblik på, at denne undersøger, om kontraktvilkår potentielt er urimelige. I denne doms præmis 59 fastslog Domstolen, at en debitor, der har misligholdt sine betalingsforpligtelser, sandsynligvis ikke har de nødvendige finansielle midler til at stille denne sikkerhed.
- 39 Det skal dermed fastslås, at forbrugers muligheden for – uden at være forpligtet til at overholde en frist – at anlægge et søgsmål til prøvelse af realiteten, som led i hvilket søgsmål den pågældende kan anmode om udsættelse af tvangsfuldbyrdelsesproceduren ved at stille en sikkerhed, ikke kan sikre effektiviteten af den beskyttelse, der tilsigtes med direktiv 93/13, såfremt størrelsen af det beløb, der skal stilles i sikkerhed, kan afskrække denne forbruger fra at anlægge og opretholde et sådant søgsmål, hvilket det påhviler den forelæggende ret at efterprøve.
- 40 Den forelæggende ret har endvidere indikeret, at det fortsat er relevant at afklare den del af anmodningen om præjudiciel afgørelse, som er omtalt i forelæggelsesafgørelsens præmis 23 og 24, og som vedrører spørgsmålet om, hvorledes den nationale retsinstans skal handle, hvis den ikke kan anlægge en fortolkning af national ret, som er i overensstemmelse med EU-retten.
- 41 Det skal i denne henseende bemærkes, at de nationale retter, hvis de ikke kan foretage en fortolkning og anvendelse af national lovgivning, der er i overensstemmelse med kravene i direktiv 93/13, er forpligtet til af egen drift at efterprøve, om de bestemmelser, som parterne har aftalt, er urimelige, ved om nødvendigt at undlade at anvende nationale bestemmelser og national retspraksis, som er til hinder for en sådan prøvelse (dom af 7.11.2019, Profi Credit Polska, C-419/18 og C-483/18, EU:C:2019:930, præmis 76 og den deri nævnte retspraksis).
- 42 Det følger heraf, at det forelagte spørgsmål skal besvares med, at direktiv 93/13 skal fortolkes således, at dette direktiv er til hinder for en bestemmelse i national lovgivning, som ikke tillader en fuldbyrdende ret, der efter udløbet af den ved denne bestemmelse fastsatte frist på 15 dage er blevet forelagt en indsigelse mod tvangsfuldbyrdelsen af en aftale, som er indgået mellem en

forbruger og en erhvervsdrivende, og som udgør fuldbyrdelsesgrundlaget, af egen drift eller på forbrugers anmodning at efterprøve, om vilkårene i denne aftale er urimelige, selv om forbrugeren også kan anvende et almindeligt søgsmål vedrørende realiteten, hvorved vedkommende kan anmode den retsinstans, for hvilken dette søgsmål er anlagt, om at foretage en sådan efterprøvelse og udsætte tvangsfuldbyrdelsen, indtil der er truffet afgørelse i nævnte søgsmål, i henhold til en anden bestemmelse i denne nationale lovgivning, når denne udsættelse kun er mulig ved at betale en sikkerhed, hvis størrelse kan afskrække forbrugeren fra at anlægge og opretholde et sådant søgsmål, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve. Hvis den nationale retsinstans, der er forelagt en indsigelse mod en tvangsfuldbyrdelse af en sådan aftale, ikke kan foretage en fortolkning og anvendelse af national lovgivning, der er i overensstemmelse med kravene i dette direktiv, har denne retsinstans pligt til af egen drift at efterprøve, om kontraktvilkårene heri er urimelige, ved om nødvendigt at undlade at anvende alle nationale bestemmelser, som er til hinder for en sådan prøvelse.

Sagsomkostninger

- 43 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler

skal fortolkes således dels, at

dette direktiv er til hinder for en bestemmelse i national lovgivning, som ikke tillader en fuldbyrdende ret, der efter udløbet af den ved denne bestemmelse fastsatte frist på 15 dage er blevet forelagt en indsigelse mod tvangsfuldbyrdelsen af en aftale, som er indgået mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, og som udgør fuldbyrdelsesgrundlaget, af egen drift eller på forbrugers anmodning at efterprøve, om vilkårene i denne aftale er urimelige, selv om forbrugeren også kan anvende et almindeligt søgsmål vedrørende realiteten, hvorved vedkommende kan anmode den retsinstans, for hvilken dette søgsmål er anlagt, om at foretage en sådan efterprøvelse og udsætte tvangsfuldbyrdelsen, indtil der er truffet afgørelse i nævnte søgsmål, i henhold til en anden bestemmelse i denne nationale lovgivning, når denne udsættelse kun er mulig ved at betale en sikkerhed, hvis størrelse kan afskrække forbrugeren fra at anlægge og opretholde et sådant søgsmål, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve. Hvis den nationale retsinstans, der er forelagt en indsigelse mod en tvangsfuldbyrdelse af en sådan aftale, ikke kan foretage en fortolkning og anvendelse af national lovgivning, der er i overensstemmelse med kravene i dette direktiv, har denne retsinstans pligt til af egen drift at efterprøve, om kontraktvilkårene heri er urimelige, ved om nødvendigt at undlade at anvende alle nationale bestemmelser, som er til hinder for en sådan prøvelse.

Underskrifter